

De West-Vlaamse textielindustrie staat voor grote uitdagingen

Fa Quix

Directeur-Generaal
FEBELTEX

Inleiding

De textielindustrie is van oudsher een zeer belangrijke industrietak voor de provincie West-Vlaanderen. In 2002 telde West-Vlaanderen nog steeds 524 textielvestigingen met een directe tewerkstelling van 18.482 personen. West-Vlaanderen tekent voor ongeveer 50% van de Belgische textielsector in termen van tewerkstelling. En dat relatieve belang van West-Vlaanderen in de nationale textielsector neemt nog steeds toe. Tien jaar geleden, in 1993, was het relatieve belang van West-Vlaanderen in de Belgische textiel-tewerkstelling 42%.

De West-Vlaamse textielsector is zeer sterk gediversifieerd en gespecialiseerd. Dit is een ongelooflijk grote troef in vergelijking met de andere regio's in ons land, maar zeker ook in vergelijking met de andere EU-lidstaten die sterker gericht zijn op enkel het mode-segment van het kledingtextiel. West-Vlaanderen daarentegen staat sterk in de drie grote toepassingssegmenten, met naast het kledingtextiel (met confectie), het textiel

voor interieurtoepassingen, en ten derde textiel voor technische toepassingen. In het interieurtextiel is West-Vlaanderen trouwens Europees leider voor heel wat producten zoals het kamerbreed vasttapijt, de geweven meubelstoffen, matrastijk, decoratietextiel zoals gordijnstoffen, ... Ook in het technisch textiel kent West-Vlaanderen heel wat vooraanstaande bedrijven in toepassingssegmenten zoals textiel voor "automotive", textiel voor medische toepassingen, textiel voor bouw en constructie. Technisch textiel is trouwens het snelst groeiende segment van de Belgische textiel-sector. En het is duidelijk dat West-Vlaanderen hier de boot niet heeft gemist.¹

¹ Zie ook A. DEMEYERE en T. TERMOTE, "West-Vlaamse sector in de kijker: Technisch textiel, West-Vlaanderen Werk nr. 4-2003, p. 4-12.

West-Vlaamse textielbedrijven zijn goed voorbereid

De jaren 2004 en 2005 zijn scharnierjaren voor de West-Vlaamse textielindustrie. Op korte tijd moeten er drie grote uitdagingen met succes worden aangegaan: de uitbreiding van de Europese Unie met 10 nieuwe lidstaten, de afschaffing van de laatste beschermende invoerquota in het kader van het Multivezelakkoord, en de opkomende industriële grootmacht China. Dit zijn telkens uitingen van een globalisering van de wereldhandel die bovendien in een steeds sneller tempo om zich heen grijpt.

Drie grote uitdagingen

Zowat driekwart van wat in West-Vlaanderen aan textiel wordt geproduceerd wordt geëxporteerd. Vandaar het belang van een sterke internationale slagkracht en een competitieve kostensituatie. Dit is een permanente zorg voor de West-Vlaamse textielbedrijven. Voor de komende jaren komen er enkele belangrijke nieuwe uitdagingen af op de textielbedrijven:

1. de uitbreiding van de EU op 01/05/2004 met 10 nieuwe lidstaten (en de verdere uitbreiding die verwacht wordt);
2. de volledige handelsliberalisering door de afschaffing van de laatste invoerquota op 01/01/2005;
3. de dreigende dominantie van China.

We zullen deze drie grote uitdagingen kort toelichten.

De uitbreiding van de Europese Unie

De uitbreiding van de Europese Unie met 10 nieuwe lidstaten is voor onze textielsector een goede zaak. Maar de textielbedrijven hebben niet gewacht op 1 mei 2004 om zaken te doen met deze nieuwe lidstaten. In feite anticipeerden de textielbedrijven in ons land en zeker deze uit West-Vlaanderen reeds op de uitbreiding. De laatste

De textielsector is bijgevolg één van de sectoren die het meest in de vuurlijn van deze globalisering ligt. Toch is de West-Vlaamse textielindustrie, door zijn gediversifieerd en gespecialiseerd karakter, goed gewapend om deze concurrentie met succes aan te gaan. De belangrijkste troeven van de West-Vlaamse textiefabrikanten zijn: wereldtop inzake procesoptimalisatie en technologische performantie, productinnovatie en design, klantenservice en logistieke topkwaliteit.

vijf jaren nam de Belgische textiel- en kledinguitvoer naar de 10 nieuwe lidstaten met 37,1% toe, hetgeen gemiddeld zo'n +7% per jaar is (zie **tabel 1**). De invoer in België, uit de 10 nieuwe lidstaten steeg met 49%. De handelsbalans van België bleef positief: +121 miljoen euro.

DE WEST-VLAAMSE TEXTIELBEDRIJVEN HEBBEN NIET GEWACHT TOT 1 MEI 2004 OM ZAKEN TE DOEN MET DE NIEUWE LIDSTATEN

32,2% van de Belgische textiel- en kledinguitvoer naar de 10 nieuwe lidstaten bestaat uit **interieurtextiel**, waarvan 22,5% tapijten. **Technisch textiel** komt met 30,6% op de tweede plaats. **Weefsels hoofdzakelijk voor kleding** nemen een aandeel van 14,6% in de Belgische textiel- en kledinguitvoer naar de 10 nieuwe lidstaten, gevolgd door **vezels** 8,2% en **garens** 5,4%. Slechts 4,9% van de Belgische textiel- en kledinguitvoer naar de 10 nieuwe lidstaten bestaat uit **confectiekleding** en 1,6% uit **breigoedartikelen**.

57% van de **invoer** in België van textiel en kleding uit de 10 nieuwe lidstaten bestaat uit **confectiekleding**, hoofdzakelijk gemaakt in loonopdracht.

Tabel 1

Handel in textiel- en kledingproducten met België

In duizend EURO	Uitvoer van België			Invoer in België		
	1998	2003	1998-2003 in %	1998	2003	1998-2003 in %
Polen	174.895	204.773	17,1	111.770	180.526	61,5
Tsjechië	58.504	103.623	77,1	29.151	66.461	128,0
Hongarije	49.387	74.104	50,0	30.418	43.650	43,5
Litouwen	29.278	41.723	42,5	30.283	33.258	9,8
Slovakije	16.792	36.638	118,2	12.278	14.375	17,1
Slovenië	28.993	28.399	-2,0	10.528	10.037	-4,7
Estland	7.712	23.293	202,0	8.182	3.663	-55,2
Letland	8.023	7.605	-5,2	8.902	4.617	-48,1
Malta	9.008	6.119	-32,1	31.112	51.780	66,4
Cyprus	4.079	3.822	-6,3	1.759	457	-74,0
10 nieuwe lidstaten	386.671	530.099	37,1	274.383	408.824	49,0

BRON: Nationale Bank van België. Verwerking WES

40 jaar van goedwerkende 'gereguleerde vrijhandel'

Het handelsregime voor textiel- en kledingproducten is sinds een veertigtal jaar gekenmerkt als 'gereguleerde vrijhandel'. Vrijhandel is de basis, maar er zijn beperkingen op. Deze beperkingen werden internationaal afgesproken, eerst in de GATT (General Agreement on Tariffs and Trade), vervolgens in de WTO (World Trade Organization of Wereldhandelsorganisatie).

De echte start van deze gereguleerde vrijhandel in textiel en kleding vond plaats in 1974 met het Multivezelakkoord (MVA). Dit MVA legde exporterende lageloonlanden, gedomineerd door de 4 Aziatische Tijgers (Hong Kong, Macao, Zuid-Korea en Taiwan), uitvoerbeperkingen op naar het Westen (VS, EU, Canada en bepaalde EFTA-landen waaronder Noorwegen).

Invoerquota als instrument

Die invoerquota waren product/landcombinaties waarbij telkens voor bepaalde textiel- en kledingproducten de uitvoer naar het westen werd beperkt. Aldus hadden de diverse lageloonlanden elk verschillende uitvoerplafonds (quota) voor verschillende producten die zij konden verkopen op de koopkrachtige Westerse markten. Bovendien werd toegestaan dat deze uitvoerplafonds jaarlijks gemiddeld met 6% zouden groeien (minder groei voor de 'gevoeligste' producten en meer voor de minder gevoelige producten).

Historiek van het Multivezelakkoord (MVA)

1974-1977: MVA I: opvolger van de lange termijnovereenkomst over katoentextiel, gesloten in 1962, en uitgebreid

tot de wol- en kunstvezeltextielartikelen. Het akkoord, dat afgesloten werd door ca. 50 landen, streefde ernaar de vrijmaking van het handelsverkeer binnen de GATT te verzoenen met de noodzakelijke bescherming van de invoerlanden tegen marktverstoring.

1978-1981: MVA II: de textielproducten werden ingedeeld in groepen naargelang hun gevoeligheid.

1982-1986: MVA III: dit akkoord hield rekening met de wijzigingen die zich in de invoerstructuur hadden voorgedaan:

- het bestaan van 4 dominerende leverancierslanden voor kledingartikelen (Hong-Kong, Macao, Zuid-Korea en Taiwan);
- sommige leverancierslanden benutten ruimschoots hun quota, andere slechts gedeeltelijk.

1987-1991: MVA IV: ook andere dan de genoemde vezels in MVA I, in het bijzonder vlas en hennep, maakten voortaan het voorwerp uit van kwantitatieve invoerbeperkingen. De openstelling van de markten van de exporterende landen en de strijd tegen de namaak van tekeningen en modellen werden in het Akkoord opgenomen, evenwel zonder precieze engagementen vanwege de exporterende landen.

1991-1994: verlenging van het MVA wegens niet beëindigen van de Uruguay Round. Tijdens de multilaterale handelsbesprekingen die in 1986 in Uruguay in het kader van de GATT gestart waren, werd onderzocht onder welke voorwaarden de wereldhandel in textiel- en kledingproducten kon worden geïntegreerd in de gewone vrijhandelsregels van de GATT.

1995-2004: Het Multivezelakkoord wordt op 10 jaar afgebouwd en eindigt op 1/1/2005 (zie kader 2).

Met 32% van de tewerkstelling en 23% van het aantal ondernemingen van de EU-15 realiseert de textiel- en kledingindustrie in de 10 nieuwe lidstaten slechts een omzet van 5,5% van de textiel- en kledingomzet in de EU en 8,6% van de toegevoegde waarde (zie tabel 2). De lokale textiel- en kledingconcurrentie van de 10 nieuwe lidstaten is dan ook beperkt. De lonen zijn er weliswaar laag, maar zo ook de productiviteit. Daar komt echter snel verandering in. Onder meer door de delokaliseringen uit het Westen wordt het productie-apparaat er in versneld tempo

gemoderniseerd. De investeringen in de textiel- en kledingsector in de 10 nieuwe lidstaten bedragen 13,1% van wat in de EU-15 geïnvesteerd wordt in de textiel- en kledingindustrie. De investeringen op de omzet bedragen 6,7% in de 10 nieuwe lidstaten t.o.v. in de EU-15 slechts 2,8%, hetgeen wijst op het forse investeringstempo. Bovendien is de markt er niet alleen voor de Vlamingen. China heeft er ons nu al voorbijgestoken. Belangrijke textiellanden zoals China en Turkije blijven niet afwezig op de markten van de 10 nieuwe lidstaten. Deze twee landen bevinden zich

Tabel 2

Textiel- en kledingindustrie in de 10 nieuwe lidstaten

	EU-15	EU-25	10 nieuwe lidstaten	10 nieuwe lidstaten in % EU-15
Omzet miljard EUR	208,7	220,2	11,5	5,50 %
Tewerkstelling (x duizend personen)	2.180	2.884	704	32,30 %
Toegevoegde waarde miljard EUR	57,9	62,9	5	8,60 %
Ondernemingen	168.242	206.422	38.180	22,70 %
Investerings miljard EUR	5,9	6,67	0,77	13,10 %
Investerings/omzet	2,80 %	3,00 %	6,70 %	-
Aantal werknemers/onderneming	13	14	18	-

BRON: Eurostat, Euratex. Verwerking WES

Het Multivezelakkoord eindigt op 1/1/2005

Tijdens de onderhandelingen van de *Uruguay Round*, die na 7 jaar uiteindelijk officieel werd afgerond in Marrakesh in april 1994, werd beslist om het MVA op 10 jaar tijd en in vier fasen te ontmantelen (het zogenaamde ATC-akkoord: *Agreement on Textiles and Clothing*). De quotavrije wereldhandel in textiel en kleding zou dan op 1/1/2005 een feit zijn. De eerste drie fasen (1995-1998-2002), waarin telkens een aantal quota werden vrijgemaakt en de resterende quota met groeivoeten fors verhoogd werden, zijn volledig uitgevoerd.

Van de 142 productcategorieën die deel uitmaakten van het ATC in 1995 werden er reeds 112 vrijgemaakt in de eerste drie fasen. Dit stemt overeen met 51% in volume (van 1990) van de textiel- en kledingimport van de landen onder quota in de EU. De laatste 30 categorieën zijn vooral producten uit de kledingfilière en zullen vanaf 1 januari 2005 quotavrij zijn. Het gaat om 49% in volume (van 1990), maar in waarde om slechts één derde.

Datum	Geïntegreerd volume	Geaccumuleerd volume
01/01/1995	16%	16%
01/01/1998	17%	33%
01/01/2002	18%	51%
01/01/2005	49%	100%

De laatste fase zal dus op 1/1/2005 plaatsvinden. Op zich zou dit geen probleem mogen vormen en zou dit een logische laatste stap in het liberaliseringsproces zijn. Maar één belangrijke versturende factor, die in 1995 niet kon worden voorzien, maakt dit vooruitzicht op volledige liberalisering nu tot een spookbeeld, met name China.

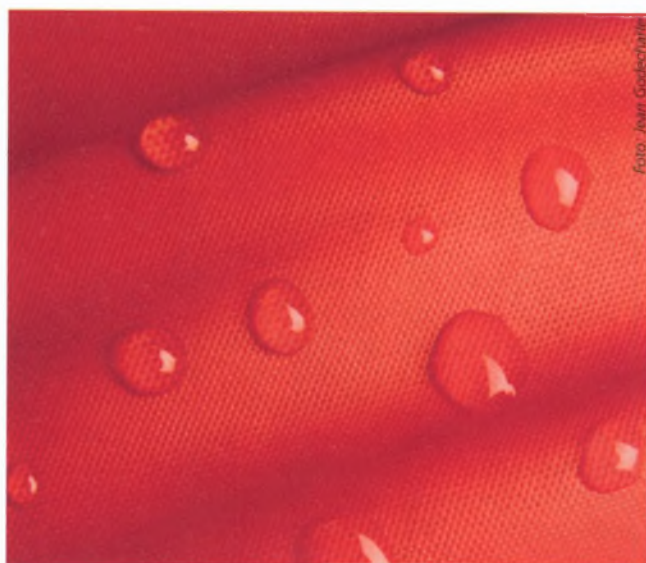
Tijdens deze laatste fase (2002-2005) gelden er quota bij import in de EU voor 18 landen, waarvan 4 geen lid zijn van de WTO. Voor deze 4 landen (Wit-Rusland, Noord-Korea, Servië & Montenegro en Vietnam) blijven de quota van toepassing ook na 1 januari 2005.

in de top-10 leveranciers van textiel- en kleding in Polen: Duitsland 20,7%, Italië 15,5%, Frankrijk 6,5%, China 5,3%, België 5,2%, Nederland 5,1%, Denemarken 4,0%, Turkije 4,0%, Tsjechië 3,0% en Verenigd Koninkrijk 2,9%.

Elke uitbreiding van de Europese Unie heeft voor de Vlaamse textielbedrijven steeds meer voordelen dan nadelen gebracht. Ook met de uitbreiding met 10 nieuwe lidstaten is dit zeker het geval. Maar toch moeten we waarschuwen voor overtrokken verwachtingen. Tot en met 2002 steeg de uitvoer vanuit België naar de nieuwe lidstaten onafgebroken met forse groeipercentages. Vanaf 2003 is de totale textielexport op de Oost-Europese markt gestagneerd.

Tijdens het eerste halfjaar van 2004 verkocht ons land echter 5,8% minder Belgisch textiel op de Oost-Europese markt. Oorzaken zijn een minder snel stijgende koopkracht dan verwacht, maar vooral ook de oprukkende concurrentie vanuit Turkije en China die ook deze nieuwe markten hebben ontdekt, alsmede het ontstaan van lokale productie.

ELKE UITBREIDING VAN DE EU HEEFT VOOR DE VLAAMSE TEXTIELBEDRIJVEN STEEDS MEER VOORDELEN DAN NADELEN GEBRACHT. HET IS NU VOORAL OPLETTEN VOOR CONCURRENTIE UIT TURKIJE EN CHINA

■ 32,2% van de Belgische textiel- en kledingimport naar de 10 nieuwe lidstaten bestaat uit interieurtextiel, waarvan 22,5% tapijten. Technisch textiel komt met 30,6% op de tweede plaats.

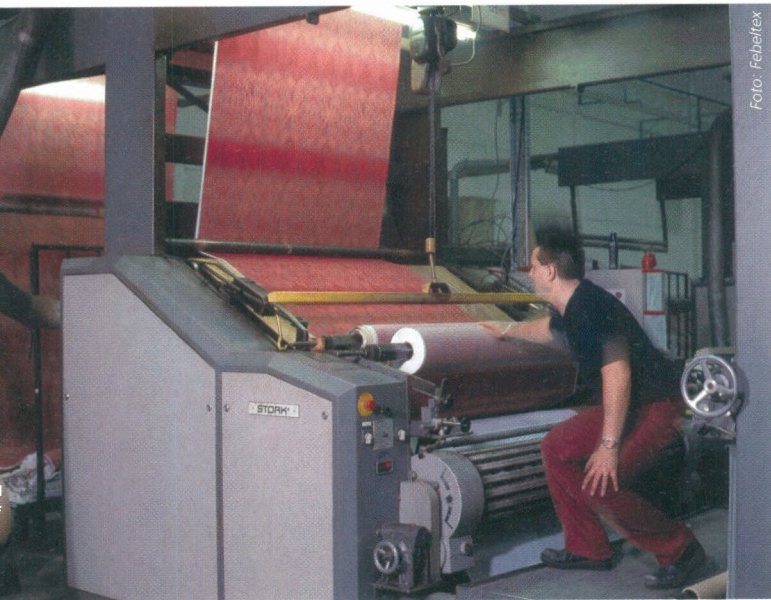

Foto: Febelfex

■ De belangrijkste troeven van de West-Vlaamse textielabrikanten: wereldtop inzake procesoptimalisatie en technologische performantie, productinnovatie en design, klantenservice en logistieke topkwaliteit.

Volledige vrijhandel van textiel- en kledingproductie vanaf 1/1/2005

In de textielsector heerst al 40 jaar een vorm van regulering door invoerbepalingen op belangrijke Westerse markten (EU, VS, Canada, ...). Gestart in 1962 met het langetermijn katoenakkoord werd vervolgens in 1974 een Multivezelakkoord (MVA) op punt gesteld. Dit Multivezelakkoord zet(te) vooral een rem op de groeimogelijkheden voor de export uit de lage-laanlanden. Groei is mogelijk, maar niet onbepaald. Het MVA zal eind 2004 worden afgeschaft (zie kader: 40 jaar van goed-werkende 'gereguleerde vrijhandel').

De laatste grote multilaterale handelsronde (de *Uruguay Round* die in april 1994 werd afgerond), heeft een afbouw-scenario over tien jaar afgesproken in het kader van de Wereldhandelsorganisatie WTO (zie ook kader 2). Vanaf 2005 gelden voor de textiel- en kledinghandel de gewone regels van de vrijhandel.

China: de grootste uitdaging

Sinds 2002 (officieel sinds 11 december 2001) is China lid van de Wereldhandelsorganisatie WTO met rechten en plichten. China profiteerde daardoor ook meteen van de reeds sinds 1995 vrijgemaakte quota. En het heeft die mogelijkheden eigenlijk 'misbruikt'. China heeft met een agressief beleid van dumpingprijzen (prijzverlagingen van 50 tot 70%) de quotavrije textiel- en kledinghandel ingepalmd. In de VS heeft China zijn aandeel in de quotavrije kledingimport verhoogd van 9% in 2001 (net vóór het WTO-lidmaatschap) tot 72% in 2004 (cijfers van juni 2004). Alle andere leveranciers zijn er op achteruitgegaan, sinds kort ook India. In Europa is het nu nog niet zo extreem, maar China zit nu al boven

de 30% van de totale quotavrije kledingimport en zowat 15% van de quotavrije textielimport. Die percentages stijgen echter maand na maand. De Europese textiel- en kledingorganisaties vrezen vooral dat China na 1/1/2005 de grote 'forcing' in Europa gaat voeren, met de bedoeling een monopoliepositie te verwerven. Voor de rest van de wereld komen hierdoor 30 miljoen jobs in gevaar; in België rechtstreeks zo'n 10.000 in een tijdspanne van drie jaar. "In gevaar" betekent niet dat die morgen verdwenen zullen zijn, maar de kans dat ze verdwijnen is er.

Het wereldhandelsgebeuren in textiel en kleding moet via eerlijke concurrentie leiden tot voordelen voor alle deelnemende partijen uit alle continenten. Het gevaar op monopolievorming vanuit China, met hooguit nog een handvol andere kleine winnaars zoals India en Pakistan, is niet denkbeeldig zoals ook nog eens bevestigd wordt in een WTO-rapport in augustus 2004. Landen zoals Bangladesh, Sri Lanka, Peru, Mexico, Zuid-Afrika, Bulgarije, ... zijn niet bepaald hogeloonlanden, maar ook zij dreigen in de nabije toekomst grote delen van hun textiel- en kledingsector te verliezen als gevolg van de oneerlijke praktijken van talloze Chinese leveranciers. Bangladesh heeft even lage lonen als China en toch kan het niet op tegen de (abnormaal lage) Chinese prijzen. Het zijn trouwens niet alleen de abnormaal lage prijzen die het unfair karakter van de Chinese concurrentie uitmaken, maar ook de talrijke handelsomleidingen, oorsprongsfraude, namaak, enz.... China komt dus bijlange niet al zijn verplichtingen na die het op zich heeft genomen bij de toetreding tot de WTO eind 2001.

De meeste resterende invoerquota zijn van toepassing op de zogenaamde kledingfilière (niet alleen confectie, maar ook breigoed en toeleveringsproducten zoals weefsels, garens). In België vertegenwoordigt de kledingfilière zowat 25% van de textielactiviteiten. Voor de andere twee grote productgroepen, met name interieurtextiel en technisch textiel, zijn er eigenlijk geen quota (en zijn er nooit geweest), op het huishoudtextiel na. Dit wil niet zeggen dat China geen bedreiging is voor ons interieurtextiel en technisch textiel. Alleen is er voor die producten geen extra invoerdruk te verwachten vanaf 1/1/2005 door het wegvallen van de invoerquota, want voor die productgroepen zijn er dus geen.

West-Vlaamse textielbedrijven zijn goed voorbereid

De jaren 2004 en 2005 zijn scharnierjaren voor de West-Vlaamse textielindustrie. Op korte tijd moeten er drie grote uitdagingen met succes worden aangepakt: de uitbreiding van de Europese Unie met 10 nieuwe lidstaten, de afschaffing van de laatste beschermende invoerquota in het kader van het *Multivezelakkoord*, en de opkomende industriële grootmacht China. Toch is de West-Vlaamse textielindustrie, door zijn gediversifieerd en gespecialiseerd karakter, goed gewapend om deze concurrentie met succes aan te gaan. De belangrijkste troeven van de West-Vlaamse textielabrikanten zijn: wereldtop inzake procesoptimalisatie en technologische performantie, productinnovatie en design, klantenservice en logistieke topkwaliteit. ■